

Hududun Tarafeynindeki meralardan mütekabilen istifadeye dair Gürcistan Hükûmeti ile 20 mart 1338 tarihinde Tiflis'te imza edilen Mukavelenamenin tasdiki hakkında kanun

(Resmî Ceride ile neşir ve ilâm : 20 . IV . 1341 - Sayı : 95)

No.
610

BİRİNCİ MADDE — Gürcistan Hükûmeti ile 20 mart 1338 tarihinde Tiflis'te imza edilen hududun Tarafeynindeki meralardan mütekabilen istifadeye dair Mukavelename Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

19 ramazan 1343 ve 13 nisan 1341

**TÜRKİYE VE SOSYALİST SOVYET GÜRCİSTAN CUMHURİYETİ AHALİSİNİN HUDUDUN
DİĞER TARAFINDA BULUNAN MERALARDAN SURETİ İSTİFADELERİNE DAİR
MUKAVELENAME**

13 teşrinievvel 1921 tarihinde akdedilen Kars muahedenamesinin sekizinci maddesine tevfikân bir taraftan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti ve diğer taraftan Sosyalist Sovyet Gürcistan Cumhuriyeti iyi komşuluk rabitalarının tesisi ve Tarafeyn memleketlerinin hudut mntakaları ahalisinin hududun diğer tarafında bulunan meralardan mütekabilen istifadelerini teshil maksadında bulduklarından bir mukavele aktine karar vermişler ve bu bapta murahas olmak üzere Türkiye İiriciye vekâleti müsteşarı Suat Bey, Reji müfettişi umumisi Muvaffak Bey, Maliye vekâleti heyeti teftişiyeye müdiri umumisi Şefik Bey ve Gürcistan Harbiye ve Bahriye halk komiseri Şalva Elyava ve Ticareti horiciye müttehit halk komiserliği meclisi idare âzası Karp Mode Bedzeyi tâyin etmişlerdir. Murahaseyni müşarünileyhim mezuniyeti kâmile vesikalarını yekdiğerine badettebliğ usul ve kaidesine muvafık bulmalarıyla ahkâmı âtiyeyi kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Türkiye ve Sosyalist Sovyet Gürcistan Cumhuriyeti ahali hayvanatının hudutlardan geçirmek ve diğer taraf arazisi dahilinde bulunup işbu Mukavelenamenin 2 ve 3 ncü maddelerinde zikrolunan mntakalarda bulunan müteamil kışlak ve yaylaklardan istifade etmek hakkını hâizdirler.

Madde — 2

Türkiye ahali Gürcistan dahilinde eski Batum, oğruğu, eski Özörketi ve Ahışa, Ahilkelek Öeztleri hududu idarisi dahilinde bulunan müteamil meralardan istifade edebilirler.

Madde — 3

Gürcistan Sosyalist Sovyet Hükûmeti ahali Türkiye'nin Artvin, Ardahan ve Kars sancakları dahilinde bulunan müteamil meralardan istifade edebilirler.

Madde — 4

Tarafeyni Âkideyn ahali meralarından istifade için tadiye edilecek mebalîğ hususunda yekdiğeri-nin arazisi dahilinde ahali mahalliyeye ile müsavat üzere muamele göreceklendir. Tediye, hayvanat sahipleri veya işbu mukavelenamenden yedinci maddesinde zikredilen Vekiller tarafından icra edilebilir.

Madde — 5

Koyun, keçi, buynuzlu büyük hayvanat, at ve mandalar mutata olan meralarına (göçebecelere) müteamil yollardan sevk olunurlar ve hududu biltilâf tâyin edilecek noktalardan mürur ederler.

Mera yolları ve merhaleleri ancak idarei mahalliyeye ile akdemce badeltilâf tebdil olunabilir. Evvelce bir itilâf hâsıl edilmeksizin sürülerin başka yollardan sevki halinde memurini memleket mutata yolları takip ettirmek için muktazi tedabiri ittihaz edebilirler.

Madde — 6

Sürülere refakat eden eşhas, hududu geçmek hakkını bahşeyliyen hususi pasavanları hâmil bulunacaktır. Bu vesikanın damgası merbuttur [Merbut 1].

İşbu pasavanlar hududun geçme noktalarında bilâ ücret kaydedilecektir.

Madde — 7

Hayvanat sahipleri hududu geçen her bir sürü, kısım ve kümeler için müteakiben, ait oldukları memurin tarafından muti vesikai hususiyeyi hâmil bulunacaklardır.

İşbu vesikalar işaretatı âtiyeyi ihtiva etmelidir: Sürü sahibinin isim ve şuhreti, hayvanatın cins ve miktarı, sürünün menşenin ahvali sihiyesi.

İşbu vesikalar kafiye teşkil eden hayvanat ashabı tarafından sureti mahsusada mezun kılınan bir şahsın yedinde bulunacak ve gerek takip olunan yollarda ve gerek mahalli maksud olan icralarda diğer taraf memurinine ibraz olunacaktır. İşbu vesikalar kezaik hududun müruru esnasında bilâ ücret kaydedilecektir.

Damgası merbuttur [Merbut 2].

Madde — 8

Yedinci maddede irae olunan vesikayı hâmil olmaksızın hududa muvasalat eden sürüler sevk olundukları arazi dahilinde kabul edilmeyeceklerdir.

Madde — 9

Esnayi rahda veya meralarda boynuzlu büyük hayvanat meyanında hayvan vebası zühur ederse işbu hastalığa tutulmuş olduğu âsariyle sabit bulunan hayvan zebhedilecek ve mütebakileri için usulüne tevfikân vâki veba seromu tatbik edilecektir.

Madde — 10

Boynuzlu büyük hayvanlarda manda ve beygirlerde veyahut küçük hayvanlarda tik ronjör, suçigeği, Siberya hastalığı ilâh.. Gibi hastalıklar zühurunda teçrit ve tathirâtı fenniye tedabirile birlikte eesadın imhası veya diğer müteamil tedalir icra edilir. Mümkün olduğu takdirde hayvanata telkhatı vâkiye ve muktazi şıngalar tatbik olunur.

Madde — 11

Nisbeti âtiye dahilinde hayvanat sahibi ve çobanlar adi ateşli hazinesiz esliha taşıyabilirler:

Küçük hayvanatın elli ilâ yüz resi için bir silâhlı çoban, yüz ilâ iki yüz res için iki silâhlı

çoban, ve buna kıyasen her yüz resi veya küsuratı için birer silâhlı çoban;

Boynuzlu büyük hayvanatın beher yirmi veya elli resi için bir silâhlı çoban, elli ilâ yüz res için iki silâhlı çoban ve buna kıyasen beher elli resi veya küsuratı için birer silâhlı çoban ilâve edebilir.

Madde — 12

Kendilerine silâh taşımak hakkı bahşedilen hayvanat sahipleriyle çobanlar kendi memleketleri memurini canibinden muta merbut nümuneye muvafık vesikayı hâmil olmalıdır. İşbu vesika tara- rı diğerin, memurini aidesine ibraz edilecektir. Aksi takdirde silâhlar müsadere olunacaktır. [Merbut 3].

Madde — 13

Hududun mürurunda hayvanat sahipleri ile çobanlar gümrük resmini tediye mecbur tutulmak- sızın beraberlerinde müstamel elbise, çamaşır, havanat ve insan için tuz, eslihai cariha ve çadır, kürk (Gocuk), (Uvoeina), yemek ve peynir imâline mahsusu takım, hayvanatın kırılmasına muktazi âlet ve alelûmum yol ve merhalelerde kendilerine lâzım olan herşeyi bulundurabilirler.

Madde — 14

Hayvanat sahipleriyle çobanlar kendi memleketlerine hini avdetlerinde hududu geçirdikleri bilcümle hayvanatı kezalik yün, deri, yağ peynir ilâh... gibi mahsulâtı geri getirmekle mükellef- ler. Derilerin ithaline ancak menşeleri olan mera muntakasının sarî hayvanat hastalığından âri bulunduğu usul dairesinde sabit olduğu takdirde müsaade edilir.

Madde — 15

Sürüleriyle birlikte hududu geçmiş olan bir Taraf tebaasından hayvanat sahipleriyle çobanlar mezkûr sürülerin menşeleri olan memlekte avdetlerine kadar onlarla birlikte diğer Taraf arazi- sinde kalmağa mecburdurlar. Müstesna ahvalde bu hayvan ashabı ve çobanlar hududun müruru hakkında mevzu kavaidi umumiyyeye tevfiakan hududu tekrar geçebilirler.

Madde — 16

Her meraya Hükûmeti mahalliye tarafından nezaret için bir memur nasbolunur. Hayvan bek- çileri dahi gerek intizama nezaret etmek, gerek memurini mahalliyyenin tebliğatını telâkki eylemek üzere aralarında mutemet bir kimseyi intihap eder.

Madde — 17

Meralar menatıkına sarî hayvanat hastalığı zühur ettiği takdirde mahilli memurin hayva- nat hastalığının sirayetine karşı mücadele için tecabiri lâzimeyi ittihaz edeceklerdir. Maahaza hayvanat sahipleri dahi bu takdirde memurini mahalliyyenin müsaadesiyle mezkûr hastalığın mü- cadelesine iştirak etmek üzere vukuat mahallerine kendi memleketlerine mensup hususi baytarlar gönderebilirler.

Madde — 18

Bir Tarafın ahalisine ait olup işbu mukavelename ahkâmı mucibince hududu geçen sürüler diğer Taraf memurini canibinden hiç bir bahane ile kısmen veya tamamen zabt ve müsadere edilemez.

Madde — 19

İşbu mukavelename 15 nisan tarihinden itibaren mer'i olacaktır.

İmzayı takip eden üç ay zarfında tasdik edilecek ve tasdiknamelerin mübadelesi sürati müm-kine ile Ankarada iera olunacaktır. Tarafeynden biri veya diğeri müddetin hitamından altı ay evvel mukavelenamenin infisahını Tarafı diğere tebliğ etmiyecek olursa Tarafeyni Âkideynden birinin anı feshi veya tadil talebi gününden itibaren bir sene daha muteber olacaktır.

Tasdikan ilmekal Murahhaslar işbu mukavelenameyi imza ve tahtim etmişlerdir.

1922 senesi martının . . . ncı gününde iki nüsha olarak Tifliste tanzim olunmuştur.

İmza İmza: Ş, İliyava

İmza: Suat

Ahmet Muvaffak

Ali Şefik

Merbut : 1

Pasavan

Sürülere refakat eden çobanlar tarafından Türk - Gürcü hududunun müruruna mahsus

Eşkâli

İsim ve şöhreti

Pederinin ismi

Yaşı

Boyu

Göz

Saç

Sakal

Alâmeti mahsusa

Tabiiyeti

Gideceği mera

Hâmilin refakatında bulunan kesân : (Valide, zevce ve müteehhil olmayan hemşire ve kerimleri, on iki yaşına kadar oğulları)

. Sanağının kazasının nahiyesi karyesi ahalisinden olup eşkâli balâda irae edilen çoban sureti mahsusada tâyin olunan nikattan hududu mürure ve refakatında bulunan sürüyü Türkiyede bulunan meraya sevke mezundur. 192

İmza

Mühür

Merbut : 2

Vesika

Hududu geçecek hayvan sahiplerine verilen vesika

İsim ve şöhreti

Pederinin ismi

Sürünün menşinin ahvali sıhhiyesi

Hayvanatın cinci: koyun, keçi, beygir, sığır, manda, öküz, inek

Hayvanatın adedi

İşbu vesika sancağının kazası nahiyesi karye ahalisinden balâda cinsi ve miktarı irae edilen sürünün sahibi verilmiştir. İşbu sürü ve çoban tahtı sevkinde hududdan mürur ile mutad merasına gidecektir. İşbu pasavan tarihine kadar muteberdir.

Merbut : 3

Meralara giden sürü sahibi veyahut çobanlardan eslihai nariyeyi hâmil olacaklara verilen vesikadır.

Eşkâli :

İsim ve şöhreti

Pederinin ismi

Yaşı

Boyu

Göz

Saçı

Sakalı

Alâmeti mahsusa

Tabiiyeti

Gideceği mahal

Tüfek cinsi ve numarası

Fişek miktarı

Balâda künyesi muharrer olup işbu vesikayı hâmil bulunan sancak kazası nahiyesi köyü ahalisinden sürüye refakat ettiği müddetçe balâda muharrer silâhı taşımaya mezundur.

Cumhuriyet Riyasetine tebliği	:	13 . IV . 1341 tarih ve 1/222 No. lı tezkere ile
Berayı neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edildiğini müş'ir Cumhuriyet Riyasetinden mevzur tezkerenin tarih ve numarası	:	16 . IV . 1341 ve 6/206
Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfası	:	Cilt Sayfa 11 37 17 217,293:294,323,325,336,373,376:377

İşbu kanunun alâkadar olduğu diğer kanunların numaraları :